

Katja Rožej
Osnovna šola
Franja Goloba Prevalje

Didaktično gradivo pri pouku tujega jezika

Povzetek: Učitelj je dnevno izpostavljen različnim izzivom. Tudi uvajanje tujega jezika v drugi razred je bil eden izmed njih. Majhni drobcji, ki so tekom celega leta sestavljali sliko znanja učencev, ki so se tako množično prvič srečali s tujim jezikom. Zaradi drugačnega koncepta in načina dela, zaradi neobstoječih gradiv in s tem posledično pomanjkanja pripomočkov za delo je bilo treba razmišljati o lastnih materialih, ki bi bili uporabni pri pouku. Pri tem je bil glavni cilj pripraviti pripomočke, ki bodo multifunkcionalni in bodo ponujali različne možnosti za komunikacijo, ki je na tej stopnji učenja tako zelo pomembna. **Gljučne besede:** zgodnje učenje tujega jezika, uporabnost didaktičnih pripomočkov, spodbujanje komunikacije. **Didactic Materials in Foreign Language Lessons. Abstract:** A teacher faces various challenges on a daily basis. The introduction of a foreign language into 2nd grade was one of them. Throughout the year, small fragments were compiling an image of the knowledge of pupils, who had never before encountered a foreign language on such a massive scale. Due to the different work concept and method, non-existent materials and, consequently, a lack of aids, we had to think about creating our own materials for use during lessons. The main objective in doing so was to prepare aids which are multifunctional and will provide various possibilities of communication, which is so important at that level of learning. **Key words:** early foreign language learning, usefulness of didactic aids, promoting communication.

V lanskem šolskem letu je bila naša šola ena izmed šestdesetih šol, ki so bile izbrane za uvajanje tujega jezika v 2. razred. Z velikim zagonom in skrbno sem se lotila dela. Vedela sem, da bo delo z drugošolci povsem drugačno, kot sem ga bila vajena pri poučevanju v 4. in 5. razredu. Predstavitveni, uvodni seminarji so še okrepili moj strah. Sem mnjenja, da je nekaj treme in strahu pred novimi izzivi dober znak, saj s tem pokažem, da mi je mar in da bodo stvari izpeljane. Na ta način sem se s še večjo previdnostjo in zagnanostjo lotila dela.

Izvedela sem, da pri pouku tujega jezika ne bo na voljo učbenikov in delovnih zvezkov. Pripomočke in material, ki ga bomo potrebovali, bomo morali izdelati sami, so nam dejali. Prav tako nam je bilo predstavljeno, da mora biti glavni poudarek na razvijanju poslušanja in slušnega razumevanja ter na govornem sporočanju in sporazumevanju, kar je z drugimi besedami pomenilo, da bomo veliko govorili, se poslušali, peli, igrali in plesali. Spraševala sem se, ali bom to zmogla in ali bom opravila dobro, v skladu s pričakovanji. To so bila

vsakodnevna vprašanja, ki mi niso dala miru. Povezala sem se tudi s kolegicami z drugih šol in delo je počasi steklo. Šlo nam je vedno bolje, lažje, še vedno pa ni bilo enostavno.

Na trgu je kar nekaj kompletov za delo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, ki pa jih v celoti kot take pri pouku ne morem uporabljati, saj niso povsem v skladu z učnim načrtom. V tem obdobju mora namreč učenje potekati aktivno (gibalno, eksperimentalno, na osnovi lastnih izkušenj) (Marentič Požarnik, 2000), globalno (od celote k detajlom) (Wambach, 1999) ter predvsem medsebojni interakciji (Johnson in Johnson, 2009; Slavin, 1996), zato sem se odločila, da se bom osredotočila na spremljanje znanja (napredka) pri učencih in da bom uporabljala ustrezne didaktične pripomočke.

Iz napisanega gre povzeti, da pravi pristop k zgodnjemu poučevanju temelji na:

- **didaktičnih pripomočkih**, ki omogočajo izvajanje dejavnosti za medsebojno interakcijo;
- **načinu, ki spodbuja celostno dojetje sveta** (medpredmetno povezovanje).

Poučevanje tujega jezika je torej kompleksna povezava različnih vsebin, podprta z vnosom ciljnega jezika na vseh področjih jezikovnega udejstvovanja (igranja, prepevanja in učenja pesmi, poslušanja navodil in pravljic, risanja, izdelovanja različnih izdelkov ...) (Selič, 2013). Razen tega se večdimenzionalnost poučevanja tujih jezikov odraža tudi v hkratnem vplivu ne le vsebine, temveč tudi kulture in kognicije (*Učni načrt*, 2013, str. 13). Med šolskim letom mi je zmanjkalo pripravljenih stvari za delo pri pouku. Postavila sem si vprašanje, kakšen naj bo pripomoček za delo, da bo primeren za vse in hkrati vsakega učenca posebej? Kako pripraviti pripomoček, ki bo funkcionalen? Predstavljala sem si, da naj bi bil tak, da bi zadovoljil različne tipe učencev (kinestetike, slušne in avdio tipe) in da bi bil uporaben na več različnih področjih.

Porabila sem ogromno časa za brskanje po spletu, preurejanje, dopolnjevanje in uresničevanje lastnih zamisli pri oblikovanju didaktičnih pripomočkov, ki sem jih nato uporabila pri pouku. Ugotovila sem, da obstajajo spletne strani z že pripravljenim materialom, na nekaterih lahko s pomočjo predlog urejaš svoje igre, dodajaš slike na različne materiale (npr. na kocko, namizno igro), spet druge pa služijo zgolj kot navdih za lastne ideje.

V pomoč mi je bilo veliko spletnih strani, ki sem jih našla, nekatere tudi povsem po naključju. Naj omenim le nekatere:

- Clipart (http://www.framingham.k12.ma.us/ecaf_home.cfm/),
- ISL Collective (<http://en.islcollective.com/>),
- Mes english (<http://www.mes-english.com/>),
- ABC teach (<http://www.abcteach.com/>),
- Tools for educators (<http://www.toolsforeducators.com/>),
- Worksheet fun (<http://www.worksheetfun.com/>),
- Learn English kids (<http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/>),
- Schoolradio (<http://www.bbc.co.uk/schoolradio/subjects/earlylearning/>),
- To Learn English (<http://www.tolearnenglish.com/>),
- Kids Learning station (<http://www.kidslearningstation.com/>),
- Resourcers (<http://www.resourcesforearlylearning.org/>).

Imela sem občutek, da mi vsak dan primanjkuje časa za pripravo na pouk, zato sem si želela stvari poenostaviti. Pripomočke (material) za delo v razredu sem želela uporabiti večkrat in pri različnih dejavnostih. V nadaljevanju predstavljam nekaj svojih idej.

ENGLISH BOX je škatla, ki smo jo izdelali tako, da smo staro škatlo za čevlje polepili, pobarvali, okrasili in kot takšna je bila namenjena za shranjevanje iger, lutk in ostalih pripomočkov za delo. Otroci so jo imeli shranjeno doma. Namen škatle se zlahka spremeni, saj kaj hitro nastane Mystery box, to je škatla, v kateri so slikovne kartice, ki jih učenci izžrebajo in opisujejo.

Slika 1: English box

GUMIJASTA ROKAVICA (za čiščenje), ki je napolnjena s tekstilnim polnilom. Uporabljena je bila pri poučevanju, utrjevanju števil (*I can see ... fingers. // I can count to ... // Here I have ... fingers.*), žrebanju skupin, oseb (*It's a boy/girl, number ... // I need group number ...*), pantomimi (*I feel OK/I do not feel good.*), kazanju predmetov, igri (scissors, paper, stone).

Slika 2

Slika 3

KOCKA IZ GOBE, na katero smo z bučkami pritrjevali različne slikovne kartice, ki sem jih oblikovala, natisnila in plastificirala (s pomočjo Cliparta). Kot taka je primerna za daljšo uporabo. S kocko so učenci ne samo gibalno, ampak tudi miselno aktivni. Ta dejavnost pri učencih spodbuja razvijanje ciljev govora; poimenujejo stvari na slikah (*What's this? It's ...*) in odgovarjajo na vprašanja (*Is it ...? Yes, it is./No, it isn't.*). Z več kockami lahko učenci celo sestavljajo povedi (*I like skiing./I don't like skiing.*).

Slika 4

KARTONASTA KOCKA, narejena iz prazne škatle papirnatih robčkov, »oblečena« v trši karton in večkrat prelepljena z lepilnim trakom, da dobi trdnost. Nanjo smo z lepilnim trakom nalepili različne slike (sestavljanje povedi – *At seven o'clock I go to school.*), pike (*Three plus four is seven. // It's number 43.*), z njeno pomočjo smo iskali predmete določene barve (*I need five yellow things.*). Kocka se zlahka »preobrazi«, saj z lahkoto odstranimo sličico in jo nadomestimo z novo.

Slika 5

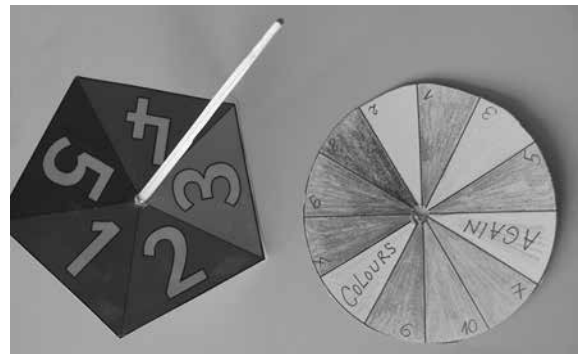

Slika 6

Slika 7

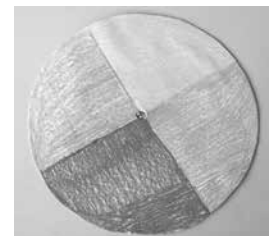
BARVNO KOLO (izrezan krog iz kartona, razdeljen na različne barvne/številke ploskve, plastificiran) služi kot pripomoček pri utrjevanju barv ali/ in števil (*Number 7 is red. // It's number/colour ...*), žrebanju učencev v skupine (*You are in a blue/orange group. // I am in a yellow group.*), lahko pa nanj z lepilnim trakom pritrdimo različne sličice, s katerimi uresničujemo nove cilje pouka. Na kolo lahko pritrdimo tudi lesene ščipalke za perilo in s tem spremenimo namen in cilj igre – npr. učenci štejejo, koliko pikic je v določenem polju, in dodajo ščipalko z ustrežno številko (*One, two, three, four ..., it's number four.*).

Slika 8

Slika 9

Slika 10

PAPIRNATE LUTKE NA PALČKI/SLAMICI, ki jih učenci lahko večkrat uporabijo – tako pri komu-

Slika 11 (Slikano na POŠ Šentanel.)

nikaciji na splošno (*What's your name? I'm ...*) kot tudi pri komunikaciji, povezani z družinskimi člani (*This is my mum/dad.*), pri ugibanju oseb (*I am 10 years old. I like football. I am not a girl. Who am I? You are a brother.*), pri komunikaciji v trgovini, na avtobusu, v restavraciji (*Can I have ...?*) ipd.

NAMIZNA IGRA (različni tematski sklopi), ki jo lahko uporabljamo pri poimenovanju predmetov (*It's a/an ... // A ... is (a fruit).*) in kasneje pri različnih jezikovnih strukturah (*I like .../I don't like ... // I have/don't have a ... for breakfast.*). Učenci jo lahko igrajo v parih ali manjših skupinah, glede na znanje se lahko delo diferencira in individualizira (npr. poimenovanje besede/tvorba povedi).

Slika 12
(ISL Collective. Food and drink board game)

KNJIGA (različne vsebine), ki jo pri »branju« uporabljamo na različne načine. Učenci lahko samo štejejo, lahko opisujejo (npr. *One schoolbag. // One blue and yellow schoolbag.*) in s tem dejavnost diferenciramo glede na predznanje učencev.

Slika 13

Slika 14

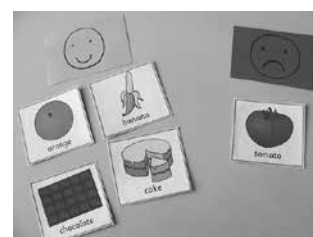
SLIKOVNE KARTICE so namenjene razvijanju govora in slušnega razumevanja – učenca v paru imata enako kartico, komunikacija pa se razlikuje glede na aktivnost; učenca opisujeta, kaj je na sliki, se poslušata in razvrščata v pare (*I have a red and a blue car. What do you have?*), učenca v paru ugibata, katera oseba na sliki govori (*I have/need/want ... bananas, pears ... Aha, you are ...*) ... Uporabne pa so tudi kot nakupovalni seznam; učenci razporejajo in opisujejo (*I like .../I don't like ...*).

Slika 15

Slika 16

Slika 17

Slika 18

Zaključek

Na napakah se učimo. Ko sedaj, po enem letu poučevanja v drugem razredu in pred novim izzivom poučevanja v prvem razredu, tudi v kombinaciji s poučevanjem v drugem in tretjem razredu, ponovno vzamem v roke svoje didaktične pripomočke, ki sem jih pripravila na začetku uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razred, vedno bolj zaznavam pomembnost uporabne vrednosti slehernega pripomočka. Moje vodilo pri ustvarjanju didaktičnih gradiv in pripomočkov za poučevanje tujega jezika je preprostost, uporabnost in tudi možnost prilagajanja različnim dejavnostim in komunikacijskim vzorcem. Med njimi se je našel tudi kakšen estetsko bolj dovršen, a ko sem ga preizkusila v razredu, sem ugotovila, da ni prinesel tistega, kar sem pričakovala. Zdaj sem pri rabi didaktičnih pripomočkov bolj pozorna na to, da zagotavljajo ustrezen jezikovni vnos in da učence spodbudijo h komunikaciji.

V članku sem predstavila le nekaj pripomočkov, ki sem jih zbrala v preteklem šolskem letu. S pridom jih bom ponovno uporabljala pri pouku, hkrati pa v zbirko dodajala nove.

Priznam, po enem letu je vse nekoliko lažje. Vem, pri čem sem in kako naj delam, da bom dosegla tisto, kar sem si zadala. Še vedno pa ni enostavno. Naj zaključim z mislijo: »Learning is fun.« Sama dodajam še: »And teaching too!« ■

Viri in literatura

1. Clipart. https://www.google.si/search?q=clipart&rlz=1C10PRA_enSI584SI588&espv=2&biw=1366&bih=643&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0CAYQ_AUoAWoVChMI4MuSns6fyAIVC10sCh2L_AtY (dostop 21. 9. 2015)
2. Food and drink board game, 2011. https://en.islcollective.com/resources/printables/worksheets_doc_docx/food_and_drink_board_game/present-simple-food/6680 (dostop 21. 9. 2015).
3. Selič, M. Celostna didaktična metodološka podpora zgodnjemu učenju tujega jezika – Cool Pool, 2013. <http://www.c00lsch00l.eu/CoolPool/> (dostop 21. 9. 2015).
4. *Učni načrt. Program osnovna šola. Tuji jezik v 2. in 3. razredu* (2013). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo.

Pia

